

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 444/2018-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Garajom, MBA, Baštová 6, Kežmarok, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo/36/2018 z 20. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo/36/2018 z 20. júna 2018 (ďalej len „najvyšší súd“ a „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 0 Tp 115/2014 zo 16.

októbra 2014 na návrh prokurátorky Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vzal sťažovateľa podľa § 87 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku do väzby s tým, že väzba začala plynúť 15. októbra 2014 o 13.10 h. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) na podklade podanej sťažnosti preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a uzavrel, že sťažnosť nie je dôvodná, a preto ju uznesením sp. zn. 5 Tpo 48/2014 zo 4. novembra 2014 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

3. Z obsahu príloh k sťažnosti ďalej vyplýva, že sudca pre prípravné konanie okresného súdu uznesením sp. zn. 0 Tp 115/2014 z 3. decembra 2014 na základe žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku prepustil obvineného z väzby na slobodu. Na základe sťažnosti prokurátorky Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky krajský súd uznesením sp. zn. 5 Tpo 58/2014 z 11. decembra 2014 podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 115/2014 z 3. decembra 2014 zrušil a podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zamietol. Zároveň neprijal písomný sľub obvineného a nenahradil väzbu obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka.

4. Napokon, na základe opätovnej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu sudca pre prípravné konanie okresného súdu uznesením sp. zn. 0 Tp 115/2014 z 18. marca 2015 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 9/2015 z 24. marca 2015 prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu.

5. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 48/2014 zo 4. novembra 2014 v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 115/2014 zo 16. októbra 2014, proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 58/2014 z 11. decembra 2014 v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 115/2014 z 3. decembra 2014 a proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 9/2015 z 24. marca 2015 v spojení

s uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 115/2014 z 18. marca 2015 dovolanie, uplatňujúc dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), i) a písm. k) Trestného poriadku, teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia a že proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

6. Najvyšší súd sťažovateľom podané dovolanie napadnutým uznesením podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol. Sťažovateľ sa domnieva, že uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základných práv.

Sťažovateľ odôvodnil svoju sťažnosť takto: *„(Najvyšší súd, pozn.) Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že obvinený je neoprávnenou osobou na podanie dovolania, pretože v takýchto prípadoch môže podať dovolanie len minister spravodlivosti Slovenskej republiky. V rámci dovolacieho konania bol súd oboznámený, že obvinený sa podania dovolania domáhal na ministerstve spravodlivosti SR. Ministerstvo spravodlivosti SR zaslalo svoje stanoviská, v ktorých odmietlo navrhovateľovi podať dovolanie týkajúce sa predmetnej veci. Dovolací súd sa so stanoviskami ministerstva spravodlivosti SR vôbec nevysporiadal a nezohľadnil skutočnosť, že sa dovolateľ domáhal podania mimoriadneho opravného prostriedku na oprávnenom orgáne, ktorý odmietol podanie dovolania v predmetnej veci vzhľadom na to, že nespochybniteľné boli porušené ustanovenia Trestného poriadku, alebo osobitného predpisu o väzbe. Nevysporiadanie s touto skutočnosťou dovolacím súdom vykazuje znaky arbitrárneho rozhodnutia. Dovolací súd vo svojej argumentácii na strane 6 ods. 3 konštatuje, že obvinený má právo len na účinný opravný prostriedok, a ten bol obvinenému v plnej miere poskytnutý. S týmto záverom nie je možné súhlasiť. Dovolaciemu súdu unikla skutočnosť, že odvolací súd sp. zn. 5 Tpo/58/2014 z 11.12.2014 zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu zo dňa 03.12.2014 0Tp/115/2014 a z tohto dôvodu nemožno súhlasiť s argumentáciou dovolacieho súdu, nakoľko obvinený nemal žiadnu inú možnosť domáhať sa riadneho opravného prostriedku. Dovolacie konanie je v podmienkach Slovenskej republiky integrálnou súčasťou pravidiel spravodlivého procesu. Na strane 6 ods. 2 dovolací súd potvrdil, že podmienky na podanie*

dovolania boli splnené aj v časti nerozhodnutia o mojej žiadosti o prepustenie na slobodu zo dňa 19.12.2014, o ktorej súd prvého stupňa rozhodol len oznámeniami zo dňa 19. 01. 2015 a 21. 01. 2015, doručené sťažovateľovi 03. 02. 2015, ktoré nemajú charakter rozhodnutia. Sťažovateľ nemal možnosť využiť žiadne procesné právo na zjednanie nápravy. Ministerstvo spravodlivosti SR nezistilo ani v tomto prípade dovolací dôvod, pričom dovolací súd potvrdil sťažovateľom namietané porušenie právneho predpisu ako opodstatnené. Sťažovateľ po obdržaní vybavenia dovolania ministerstvom spravodlivosti SR nemal inú zákonnú možnosť preto podal dovolanie v zákonnej lehote na príslušnom prvostupňovom súde. Dovolací súd sa vôbec nevysporiadal zo skutočnosťou, že sťažovateľ sa domáhal dovolacieho konania ministrom spravodlivosti, ktoré bolo bezúspešné.“

7. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ pomerne obsiahlo popisuje skutkový stav veci, cituje a interpretuje ustanovenia Trestného poriadku alebo ústavy. Ústavný súd konštatuje, že napriek celkovému nemalému rozsahu a početnosti strán ústavnej sťažnosti v jej obsahu absentuje (okrem už uvedenej) relevantná ústavnoprávna argumentácia vo vzťahu k napádanému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorú by ústavný mohol posúdiť.

8. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv podľa ústavy a dohovoru uznesením najvyššieho súdu, zrušil napádané uznesenie najvyššieho súdu, vrátil mu vec na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je teda absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

14. Podstatu sťažnosti tvorí nesúhlas sťažovateľa s tým, že jeho dovolanie bolo uznesením najvyššieho súdu odmietnuté. Ústavný súd preto pri predbežnom prejednaní sťažnosti skúmal, či v uznesení najvyššieho súdu nie sú prvky, ktoré by vykazovali znaky arbitrárnosti či iný zásah do základných práv.

Najvyšší súd pritom odôvodnil svoje uznesenie v podstatnom takto:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) posudzujúc celý obsah dovolania obvineného, ktoré smerovalo proti trom rozhodnutiam druhostupňového súdu..., sa zaoberal všetkými tromi dovolaním napadnutými rozhodnutiami Krajského súdu v Banskej Bystrici v spojení s rozhodnutiami Okresného súdu v Banskej Bystrici a pred vydaním rozhodnutia o dovolaní Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal primárne procesné podmienky pre podanie dovolania, a teda či podané dovolanie bolo podané oprávnenou osobou a zistil, že dovolanie bolo podané neoprávnenou osobou.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a/ rozsudok a trestný rozkaz,*
- b/ uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,*
- c/ uznesenie o zastavení trestného stíhania,*
- d/ uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania,*
- e/ uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,*
- f/ uznesenie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania,*
- g/ rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,*

h/ rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmiennečne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmiennečnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste.

Dovolanie je prípustné nielen proti rozhodnutiam explicitne vymenovaným v ustanovení § 368 ods. 2 Trestného poriadku, ale aj proti rozhodnutiam, ktorými boli porušené ustanovenia Trestného zákona alebo Trestného poriadku vo veciach uvedených v ustanovení § 371 ods. 2 Trestného poriadku. Avšak ako vyplýva z predmetného ustanovenia, v takýchto prípadoch môže dovolanie podať len minister spravodlivosti Slovenskej republiky.“

15. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že z jeho odôvodnenia nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci. Nesúhlas sťažovateľa s uznesením najvyššieho súdu nemôže sám osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Ústavný súd v argumentácii sťažovateľa nenašiel nič, čo by mohlo spochybniť závery najvyššieho súdu, a už vôbec nie dôvody, ktoré by hoc potenciálne mohli znamenať zásah do základných práv a slobôd.

16. Nad rámec uvedeného ústavný súd dopĺňa, že jeho právomoc vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že

osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 542/2012 a tam citovaná judikatúra). A o taký prípad vo veci sťažovateľa zjavne nejde.

17. Ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadne ústavnoprávne vady napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

18. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave 19. decembra 2018